

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1Co/2/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8314209257
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8314209257.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a sudcov JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Mariany Muránskej vo veci žalobkyne: R. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. č. X, B., zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom vo Svidníku, Ul. Sov. hrdinov č. 163/66, proti žalovanému: Pohotovosť, s.r.o. so sídlom Pribinova 25, Bratislava, o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 21C 123/2014-46 z 08.10.2014 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Nepriznáva účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa určil, že na prejednanie v predmetnej veci je miestne príslušný Okresný súd Humenné, zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni 86,30 Eur a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, určil za absolútne neprijateľnú zmluvnú podmienku uzavretú v zmluve medzi účastníkmi konania, č. zmluvy 8570270 a to v bode 13 vo všeobecných podmienkach poskytovania úveru v tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3 -tiny zahŕňajúce náklady na vypracovanie, uzatvorenie zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou. Zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania vo výške 480,24 Eur na účet jej právneho zástupcu. Zaviazal žalovaného zaplatiť na účet súdu prvého stupňa súdny poplatok vo výške 16,50 Eur a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Vychádzal zo zistenia, že zmluvný vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným je vzťahom spotrebiteľským a pokiaľ ide o miestnu príslušnosť, táto je daná na výber a to v súlade s § 87 písm. f/ O.s.p., a preto žalobkyňa ako spotrebiteľka mohla podať žalobu i na súde, v obvode ktorého má bydlisko, t.j. Okresný súd Humenné je príslušný v predmetnej veci. Preto námietka miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Humenné vznesená žalovaným nie je dôvodná.

Medzi účastníkmi konania bol založený záväzkový vzťah na základe zmluvy o úvere č. 8570270 z 18.02.2008. Žalobkyňa mala poskytnutú finančnú čiastku zaplatiť v dvoch splátkach spolu vo výške 12.600,- Sk, t.j. 418,24 Eur a túto žalovanému uhradila 14.10.2008.

V predmetnej veci došlo k obchádzaniu zákona v dôsledku neuvedenia ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN), a preto predmetný úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Naviac, poplatok stanovený predmetnou zmluvou vo výške 86,30 Eur je potrebné považovať za neúmerne vysoký. Tento poplatok je v rozpore s dobrými mravmi.

Pokiaľ ide o zmluvnú podmienku uvedenú v bode 13 Všeobecných zmluvných podmienok, a to v tej časti, ktorá sa týka poplatku, ktorému zodpovedajú 2/3 -tiny zahŕňajúce náklady na vypracovanie, uzatvorenie zmluvy o úvere, spolu so všetko administratívnou činnosťou s tým spojenou, táto je absolútne neplatná aj z dôvodu neprijateľnosti v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože ide o ustanovenie spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, pretože ide o neprimerane vysokú výšku poplatku za obdobie dvoch mesiacov, pričom banky dojednávajú obdobný poplatok za spracovanie zmluvy len vo výške 1% alebo 2% z výšky úveru a takýto poplatok je absolútne neplatný aj pre rozpor s dobrými mravmi.

Výška bezdôvodného obohatenia v predmetnej veci je totožná s výškou poplatku za poskytnutie úveru, t.j. 86,30 Eur.

Ak žalovaný použil neprijateľnú zmluvnú podmienku a obchádzal Zákon o spotrebiteľských úveroch neuvedením ročnej percentuálnej miery nákladov v zmluve o úvere, jeho konanie je úmyselné a zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia. Žalobkyňa sa dozvedela o bezdôvodnom obohatení z médií, oslovila právneho zástupcu, čoho dôkazom je plnomocenstvo na zastupovanie žalobkyne v tomto konaní, a to až v roku 2014. Preto nároky uplatňované žalobkyňou v tomto konaní nemôžu byť premlčané.

Výrok o trovách konania vo vzťahu medzi účastníkmi odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.

Výrok o súdnom poplatku odôvodnil ustanovením § 4 ods. 2 písm. za/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a položkou 1 písm. a/ Sadzobníka súdnych poplatkov - Prílohy citovaného zákona.

Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalovaný.

Poukázal na to, že v predmetnej veci mu postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom, nakoľko vo veci je príslušný Okresný súd Bratislava I. v zmysle § 84 a § 85 ods. 2 O.s.p., pričom chýbajúca miestna príslušnosť na strane prvostupňového súdu predstavuje nedostatok podmienky konania, ktorým sa súd pred termínom pojednávania absolútne nezaoberal.

Pokiaľ ide o premlčanie, tak námietku v tomto zmysle žalovaný vzniesol dňa 21.07.2014 vo vyjadrení k návrhu na začatie konania a poukázal na to, že nárok žalobkyne sa stal premlčaný v objektívnej premlčacej lehote v celom rozsahu a to 14.10.2011. Žalobkyňa sa obrátila so žalobou na súd až 29.07.2014 a nemožno súhlasiť s názorom súdu, že ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného. Úmyselné konanie je potrebné jednoznačne preukázať, avšak akýkoľvek dôkaz o úmysle žalovaného vo vyjadrení žalobkyne absentuje.

Predmetné rozhodnutie súdu prvého stupňa je nepreskúmateľné v dôsledku nedostatočného odôvodnenia.

V prípade predmetnej zmluvy o úvere č. 8570270 nešlo o zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ale zmluvu o úvere v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, pričom žalovaný má nárok na vrátenie tohto úveru spolu s poplatkom v plnej výške, pričom 1/3-tinu z tohto poplatku predstavuje dohodnutý úrok a 2/3-tiny sú náklady na vypracovanie a uzavretie zmluvy o úvere.

Pokiaľ ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, predmetom prieskumu zo strany súdu nemôžu byť zmluvné dojednania týkajúce sa primeranosti ceny. Ak by takýto prieskum bol prípustný, dochádzalo by k neprimeraným a extrémnym zásahom do trhu a v konečnom dôsledku k regulácii cien všetkých tovarov a služieb. Taká regulácia cien by bola v rozpore s článkom 55 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Zmluvné

dojednanie, ktoré podliehalo prieskumu v tomto konaní, je celkom jednoznačne cenovým dojednaním a vzhľadom na § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj článku 4 ods. 2 Smernice Rady č. 93/13/EHS je vylúčené, aby súd preskúmaval primeranosť takéhoto dojednania. Na základe toho navrhol, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovaného nevyjadřila.

Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1,2 O.s.p. a to bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a zistil, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol.

Podľa § 84 O.s.p., na konanie je príslušný všeobecný súd účastníka, proti ktorému návrh smeruje (odporca), ak nie je ustanovené inak.

Podľa § 87 písm. f/ O.s.p., popri všeobecnom súde odporcu je na konanie príslušný aj súd, v obvode ktorého má bydlisko spotrebiteľ, ak ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 3,4 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 2 písm. a/ zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia predmetnej zmluvy medzi účastníkmi, spotrebiteľským úverom je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky úveru alebo v inej právnej forme.

V zhode so súdom prvého stupňa ani odvolací súd v predmetnej veci nemal pochybnosti o tom, že právny vzťah medzi účastníkmi založený predmetnou zmluvou o úvere pod č. 8570270 z 18.02.2008 je vzťahom spotrebiteľským v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení, pretože nepochybne ide o spotrebiteľský úver v zmysle zákona č. 258/2001 Z.z., nakoľko ide o dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov vo forme úveru. Nemožno preto akceptovať argumentáciu žalovaného uvedenú v jeho odvolaní spočívajúcu v tom, že predmetný právny vzťah by sa mal posudzovať len ako vzťah obchodnoprávnej povahy založený zmluvou o úvere v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka.

Za týchto okolností je správne posúdenie súdu prvého stupňa pokiaľ ide o miestnu príslušnosť, nakoľko v zmysle citovaného ustanovenia § 87 písm. f/ O.s.p. je na konanie príslušný aj súd (v zmysle príslušnosti danej na výber), v obvode ktorého má bydlisko spotrebiteľ, teda v danom prípade žalobkyňa, pretože nepochybne v zmysle vyššie uvedeného ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy. Túto okolnosť v zmysle § 105 ods. 1 O.s.p. súd prvého stupňa na základe námietky žalovaného náležite preskúmal a vo veci v tomto smere správne rozhodol.

Pokiaľ ide o vrátenie bezdôvodného obohatenia, je potrebné konštatovať, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne, nakoľko z obsahu spisu vyplýva, že v predmetnej zmluve nie je uvedená ročná percentuálna miera nákladov predmetného spotrebiteľského úveru (RPMN), čo spôsobuje, že v zmysle

§ 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z.z. účinného v čase uzavretia predmetnej zmluvy medzi účastníkmi, je potrebné takýto úver považovať za bezúročný a bez poplatkov.

Pokiaľ ide o námietku premlčania vznesenú žalovanou, je potrebné súhlasiť s názorom súdu prvého stupňa spočívajúcim v tom, že v predmetnej veci nemožno konštatovať, že by nárok na vrátenie bezdôvodného obohatenia bol premlčaný v objektívnej lehote 3 rokov v zmysle § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka.

Je nepochybné, že ide o bezdôvodné obohatenie získané úmyselne, nakoľko žalovaný je nebankovým subjektom pôsobiacim na finančnom trhu v Slovenskej republike, ako taký je si vedomý toho, aké právne predpisy regulujú jeho činnosť a neuvedenie RPMN do zmluvy o predmetnom spotrebiteľskom úvere, je nepochybne úmyselným porušením zákona, čo spôsobuje záver, že taktiež bezdôvodné obohatenie, ktoré takýmto spôsobom vzniklo, je bezdôvodným obohatením získaným úmyselne.

To znamená, že v predmetnom právnom vzťahu účastníkov tohto konania je potrebné aplikovať objektívnu 10-ročnú premlčaciu lehotu na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle § 107 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka, ako to správne posúdil súd prvého stupňa a pokiaľ ide o subjektívnu premlčaciu lehotu, je potrebné konštatovať, že žalobkyňa sa dozvedela o okolnosti, že vlastne došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaného, až po porade so svojim právnym zástupcom, na základe čoho sa rozhodla vstúpiť do tohto sporu a stalo sa tak v širšom slova zmysle 28.04.2014, kedy svojmu právnemu zástupcovi podpísala plnomocenstvo na zastupovanie v tomto konaní. Preto je potrebné konštatovať, že nároky uplatňované žalobkyňou v tomto konaní nemôžu byť premlčané.

Pokiaľ ide o samotný poplatok, je potrebné súhlasiť aj s tým, že v 2/3-tinách je tento poplatok neúmerne vysoký a to vo vzťahu k nákladom na vypracovanie, uzavretie zmluvy o úvere a na tzv. všetku administratívnu činnosť. Ide o vágne ustanovenie, ktoré vôbec nešpecifikuje, o aké činnosti ide, pričom 2/3-tiny z tohto poplatku predstavujú sumu 57,53 Eur, čo predstavuje 14 % poplatok za spracovanie úveru a tak ako správne konštatuje súd prvého stupňa v porovnaní s praktikami bánk, ktoré požadujú 1 - 2 % -tá za spracovanie úveru, je takýto poplatok neúmerne vysoký a v tomto slova zmysle aj taký, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi. To je ďalší dôvod na určenie neplatnosti tejto časti dojednaného poplatku.

Z uvedeného vyplýva, že tak z dôvodu absencie RPMN v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere, ako aj z dôvodu vzťahujúceho sa na 2/3-tiny tohto poplatku (neúmerne vysoké a nešpecifikované administratívne náklady na spracovanie úveru), je predmetný poplatok v celosti neakceptovateľný a predstavuje bezdôvodné obohatenie v zmysle § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka, tak ako to konštatuje správne aj súd prvého stupňa.

Z vyššie uvedených dôvodov je potrebné súhlasiť aj s určením absolútnej neplatnosti a neprijateľnosti zmluvnej podmienky vo vzťahu k 2/3-tinám tohto poplatku z úveru, pretože skutočne ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahu medzi účastníkmi tohto konania ako dodávateľom a spotrebiteľom.

Neprijateľnosť tejto zmluvnej podmienky týkajúcej sa časti predmetného poplatku za poskytnutie úveru v zmysle bodu 13 Všeobecných obchodných podmienok, je možné vyvodiť z generálnej klauzuly uvedenej v § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a v súvislosti s porušením princípu dobrých mravov, ako to analyzuje v odôvodnení svojho rozhodnutia aj súd prvého stupňa.

Skutočne je potrebné konštatovať, že takto zadaný poplatok je neúmerne vysoký, v konaní absentuje dôkaz, že žalobkyňa ako spotrebiteľka s jeho podstatou bola oboznámená, nakoľko je súčasťou spomínaných Všeobecných obchodných podmienok žalovaného a nie je uvedený priamo v texte zmluvy, pričom tento poplatok nie je ani náležite špecifikovaný a viaže sa (jeho časť v rozsahu 2/3-tín) na bližšie neurčené náklady na vypracovanie a uzavretie zmluvy spolu so všetkou administratívou s tým spojenou. Navyše je potrebné konštatovať, že nejde o cenu plnenia, pretože túto by mal odrážať úrok

z úveru. Podstatou tohto poplatku je pridanie bližšie nešpecifikovaných a spotrebiteľovi nevysvetlených nákladov, ktoré nie sú preukázané a so zreteľom na výšku poskytnutého úveru ide o poplatok neúmerne vysoký.

V tejto súvislosti nemožno opomenúť, že ide vlastne o situáciu typickú ako je judikovaná v rozsudku Vrchného krajinského súdu v Karlsruhe z 03.05.2010 sp. zn. AZ 17 U 192/2010, v ktorom tento súd konštatoval, že ak banka od spotrebiteľov požaduje poplatok za spracovanie pri poskytovaní spotrebiteľského úveru, poškodzuje tým spotrebiteľa, pričom je pre spotrebiteľa vždy neprijateľné spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak, tieto sú poskytované vo vlastnom záujme dodávateľa.

To znamená, že tento súd aj dojednanie poplatku súvisiaceho s poskytovaním úveru považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku a konštatuje, že za tento poplatok sa neposkytuje spotrebiteľovi skutočné protiplnenie, čo je preukázané aj v predmetnej veci a to práve so zreteľom na neurčitost' a nešpecifikovanost' predmetných 2/3-tín poplatku a krátkodobost' poskytnutého úveru.

Za týchto okolností súd prvého stupňa vo všetkých bodoch rozhodol vecne správne a svoje rozhodnutie si aj náležite odôvodnil, nemožno súhlasiť s tým, že by jeho rozsudok bol nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov, a preto postupom podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozsudok ako vecne správny potvrdil a to so zreteľom na to, že správne sú výroky napadnutého rozsudku aj o trovách konania, ako aj o súdnom poplatku.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého žalobkyni ako úspešnej účastníčke žiadne preukázateľné trovy spojené s odvolacím konaním nevznikli a žalovaný ako neúspešný účastník nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania, preto táto náhrada nebola priznaná žiadnemu z účastníkov.

Poučenie:

Proti rozsudku odvolanie nie je prípustné.